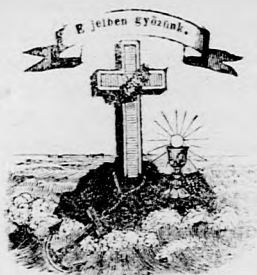

KATHOLIKUS NÉPLAP.

27. szám.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizetheti rá Pesten, a jó és olcsó könyvkiadó-társulat ügynökénél: ezukorutza 6. szám, földszint, a szerkesztőségénél. Vidéken a es. kir. postahivataloknál.

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratú embereknek. Luk. 2, 14.

Pest, július 6. 1853.

Előfizetési díj Budapesten kihordással félve 1 ft. pp. vidékre postán, borítékban félve 1 ft. 20 kr. pp. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” czimezendők. (Pesten a központi papnövelében.)

ELŐFIZETÉSI HIRDETÉS.

A „Katholikus Néplap” az 1853-dik év második felében is a szokott előfizetési feltételek mellett fog megjelenni. Valamint szerkesztése körül, úgy eddigi tartalma-s alakjában sem fog változás történni. Az előfizetési díj Budapesten házbahordással félve: 1 fr. p.; vidékre postán, boríték alatt: 1 fr. 20 kr. p. Negyedévre előfizetni nem lehet. A hely s az utolsó posta világos kitétele kéretik. Az előfizetési díjak bérmentes levelekben a jó s olcsó könyvkiadó-társulat ügynöki hivatalába (Pesten, ezukorutza, 6. szám) utasítandók.

A plebánia-ház.

— Igaz történet. —

Dutret, egy gazdag borkereskedő becsületessége által megőrizte kereskedése jó hírét és nevét, melly még öreg- és ósattyjáról maradt rá. Bort bevásárlani utazván, többször Burgundiába ment. A mint egykor 1828-dik év június havában Yonne vármegye (departement) Tonnére nevű városában dolgát elvégzés a várost elhagyá, Párisba menendő, elhatározta magában, hogy egy kis kirándulást tesz Charles urhoz, Rugny helység érdemes plebánosához, melly csak néhány mértföldnyire fekszik az országuttól. Jóllehet ő e tiszteletre méltó lelkészt személyesen nem ismerte, de barátjainak egyikétől, ki a plebánosnak atyafia volt, már sokat hallott róla. Ennél fogva gondolta, hogy ezen ifju embernek

azzal örömet fog csinálni, ha visszatértevel elmondja, miszerint öreg nagybátyját látta, kinek nevét ezen unokája soha másképp, hanem csak mindig a legnagyobb tisztelettel mondta ki.

Dutret épen azon szempillantásban ért Rugny helység közelébe, midőn az ég, melly már két órától fogva mindenfelől sűrű felhőkbe burkolta magát, egyszerre fenyegető színt öltött. A szél erősen kezdett fújni és nagy cseppek estek az ut fehér porára, miért Dutret megsarkanytyuzta lovát, és azon pillanatban érkezett a faluba, midőn egy vakító villámlás a vihar kezdetét jelenteni látszék; ugyanazon időben egy fehérsárgás felhő vonult föl rohanó sebességgel. Ez egy volt ama jégterhes felhők közül, mellyek a földmivest annyira megijeszítik; mert félnie lehet, hogy egy egész évi munkájának és veritékének gyümölcsét néhány percz alatt veszti el. S e végből az egész falu aggodott és levert volt: a férfiak földmivelő eszközeikkel a legnagyobb gyorsasággal siettek haza földjeikről; az asszonyok követték őket, gyermekeiket vonszolván maguk után. A fiatal leányok bottal üzték a teheneket, mellyek a közelgő veszély előtt igen lassan tértek vissza istállóikba; a juhok és sertések ellenben gyorsan iramlottak haza, mialatt több ósz ember kiállott háza elébe, és gondolkodó arczkifejezéssel csóválta fejét. A mi utasunk mindjárt az első háznál megállapodott és kérdé, ha lovának lenne helye és ő is meghálhatna-e. Egy tisztas arczu öreg felelt neki „igent”; ha tudniillik egy kis szegény szobáskával megelégszik, úgy ez szolgálataira készen áll. „Uram, ön még jókor érkezett meg, tevé hozzá, nagy zivatar lesz; már rég nem láttam olly veszélyes felhőt, mint amaz ott; abból nem lesz jó, egy negyedóra sem kell rá.” Az egész család egybegyült, még a szomszédok

is ide jöttek, hogy az öreg az időről megkérdezzék, mert annak nagy tapasztaltsága volt, és mit előre megmondott, még mindig beteljesedett. „Fiaim, e felhő igen veszélyes, csak egyet tanácsolhatok nektek: menjetek és kérjétek meg a plebános urat, hogy menjen a templomba és imádkozzék.“ „Ugy van, felelt egy éltes asszony, olvassa a plebános ur Krisztus urunk szenvedésének történetét, akkor a felhő másfelé tér.“ — Előre! menjünk a plebános urhoz! ismétlé mint egy harmincz hang, s a férfiak és asszonyokból álló kis csapat a plebános lakához sietett, miközben mindazokkal szaporodott, kikkel az uton találkozott. Dutret is a csoport közé vegyült, és az általános tolongás közt megindult, sőt utóljára még maga is kiáltott: „Előre a plebános urhoz!“

„Anna! hol van a plebános ur? hol van?“ kiáltának azok, kik a kis udvarba legelőbb beértek. „A plebános ur? egy kissé nyugszik agyán; épen most érkezett haza a beteg Jakabtól. Két mértföldet gyalogolt, mert, mint mondá, ma bajos lett volna egy lovat kölesönöztök; most nem tehet semmit. A plebános ur! és mindig csak a plebános ur! Már nem fogtok előbb békével maradni, míg csak meg nem hal; én legalább most nem fogom őt hívni.“ — „De Anna, nézd csak mégis azt a felhőt, melly oly fenyegetőleg közelg; magad látod, hogy földjeink veszedelmeben vannak és jég veri el, ha a plebános ur nem imádkozik értünk. Nekünk kell a plebános urral beszélünk!“

E szövíta alatt a jó lelkész, ki a larmára fölébredt s hallotta, hogy mi történik, hivatalos ruhájában megjelen, nagy veres esernyőjével. „Itt vagyok gyermekeim! Valóban, veszedelmes zivatar fenyeget bennünket; igazatok van, nekünk a jó Istent kell kérnünk, hogy azt tőlünk eltávolítsa, ha az Neki úgy tetszik, vagy pedig vessük alá magunkat, ha az szent akarata, hogy megpróbáltassunk.“

Mindenki a templomba sietett. A mint a lelkész karingét és stóláját felöltve, elkezdé olvasni Urunk szenvedésének történetét, az egész templom megtelt. A jámbor nép esendesen mondta az evangelium szavait, mellyeket a plebános főnhangon olvasott; mindnyája jóformán már könyv nélkül tudta, mert a szenvedés története mindig olvastatott, valahányszor szerencsétlenségtől lehetett félni. E jámbor nép megható bizodalma az ő lelkipásztorának imádságához folyamodék, és az Isten ostorát a Megváltó szenvedésének elbeszélésével ügyekezett eltávolítani! Ezalatt a sötétség, melly eleinte oly nagy volt, hogy az emberek alig láthatták egymást, mindinkább

eloszlott; a keletről fuvó szél elhajtotta messzire a veszélyes felhőt, s a mint az emberek a templomból kijöttek, már többé nem hallatszott dörgés. A vihar eltávozott s egy tartós és hasznos eső mosta a földet, melly, minthogy nagy szárazság után érkezett, mindenkinek kívánságára ütött ki. E jámbor falusi nép előbbi félelme pedig az ég felé küldött hálaimákban és plebánosokra mondott áldásokban végződött, ki, mint mondák, őket most is, mint már sokszor megszabadította. A mint a lelkész a plebániára visszaindulni kezdett, Dutret hozzá ment és engedelmet kért, hogy tiszteletet tehessen és unokájáról hírt mondhasson. „Uram, ön igen meg fog engem tisztelni, szólta a lelkész, és nagy örömet fog szerezni, ha e kedves gyermekéről fog nekem beszélni, kit már oly rég nem láttam. Remélem, hogy oly szíves lesz, s szerény vacsorámban részt vesz és egy kis tiszta szobát elfoglal a plebánián. Evvel nem valami különöst ajánlok ugyan önnek; mindazáltal mit az ember jó szívvel följajánl, hasonlókép fog fogadtatni is, nemde?“ A jó plebános egy földszinti szobába vezette az utast, mellyben nyáron maga szokott lakni. Miután széles kalapját az asztalra tette és a vizes esernyőt egy szögletbe helyezte volna, őszinte szívességgel ölelte meg vendégét és mondá, miszerint ő igen örül, hogy kedves unokájának barátját házában láthatja.

A templomi jelenet, mellynek Dutret előbb tanuja volt, igen meghatotta őt. A tisztaság szíves átölelése áldás gyanánt tünt föl előtte. Charles plebános kis természetű s kissé meggörbült deréku volt, mert legalább is már 70 esztendőt számlált. Szép fehér haj ömlött el tisztaság homlokán, szeméből csupa jóság, szelidség sugárzott, és mosolya, mellybe valami mennyei vegyült, a jámbor vidámság kifejezésével arcvonásainak, mellyek magukban jelentéktelenek voltak, bizonyos sajátságot kölesönözt. Szeretet és jóság volt az egész öreg. Őszinte volt, mint a gyermek. Minden mozdulata, minden szava ki nem mondható nyugalmat lehel, miután ő Isteni Mesterének példajaként életét jóságos cselekedetekben töltötte. Ha az ember ötlet bór karszékében itt ülni látta, a mint könyökét egy fekete tölgyfa asztalra támasztotta, azon szobában, mellyben csak néhány régi szalmaszék van, s mellynek már rég meszelt falait egy nagy kereszten kívül semmi más nem ékesítette: akkor az ember mindarra visszaemlékezett, mi az első századok szenteiről megható iratott.

Sokáig a plebános unokájáról beszélgettek, továbbá Rugny falu jámbor lakosai- s a szom-

széd vidék erkölcsi állapotáról, mely nagyon elűt e faluétól, s hogy egy időtől általános megromlás uralkodik. Ezután a bortermesztésre ment át a beszéd, mely e tartomány gazdaságát teszi. Az öregnek azonban a párizsi újságok tetszetek leginkább, s vendégét azok felül kérdezte. Az idő így kellemesen folyt el és a vacsora ideje elérkezett. De ekkor a jó lelkész valamin törni látszott fejét. Többször félbeszakasztá beszédét s kezével homlokát dörzsölé és igyekezett a beszélgetést ismét helyrehozni. Nehány pillanat mulva fölkel, és gyors léptekkel kezd föl-alá járni.

„Plebános ur, szólítja meg őt az utas, talán valami nyugtalanítja önt, avagy jelenlétem van terhére? Mondja meg csak őszintén, majd később jövök el ismét.“ „Nem, épen nem, felelt Charles, inkább ön nekem igen nagy örömet okoz. De épen most akarom ezt megmondani. Lássá, nekem a falu másik végén egy betegem van, kihez el kellene mennem. Épen ma reggel meglátogattam őt, már jobban van, sőt már azon örvendetes hírt hallám, hogy hidegglelése mindinkább csillapul. Ugy hiszem, hogy nyugodt lehetek; illy esőben különben sem várnak, minthogy nincs veszélyben.“

Es a lelkész újra az iskola tervéről beszéle, melyet építeni szándékozik. Ismét néhány pillanat mulva nagy lépésekkel jár föl s alá, és gyorsan megfordulva mondá: „Csak félóra mulva fogunk enni; s így épen elég időm van még betegemhez menni. Mindenesetre meg kell őt látogatnom, különben nem ehetném és nem alhatnám nyugodtan. Igen szépen kérem önt, engedjen meg! ezután egészen ön szolgálatára lehetek, s akkor azután majd jókedvűleg tölthetjük együtt az estét.“ — „Mit gondol plebános ur, hiszen nagyon esik!“ — „Oh az semmit sem tesz, ahoz hozzá szoktam; esernyőmmel és nagy esiz máim-mal mitől sem félek. E pillanatban ismét itt leszek; ha ezalatt betetszenék dolgozó szobámba mennie, talán akadna néhány könyvre, melyek az idő unalmát elűzni segítik. A viszonzlásig.“ És a jó plebános eltávozott magában mondván: „A szegény öreg, mernék fogadni, hogy vár, és igen szomorú volna, ha még ez este nem láthatna.“

„Anna! kiálta, miközben a konyha ajtaját félig föltára, Lefévre atyushoz megyek, a vacsora félnyelzra legyen kész.“ — „A tyúk háromszor is megsülhet és meg is éghet addig, míg plebános ur visszajő“ felelt az idős gazdasszony, ki már mintegy húsz évet e házban töltött el, és nagy szólásszabadsággal birt.

„Ez így megy nálunk mindig, mormogá Anna magában, a mint a plebános ur eltávozott. Annyit lehet mondani, hogy ezen férfinak soha sem készült úgy el a baromfi-sült, a mint illenék.“ S kihurezoló Anna az égő fadarabokat a tűzből és a paráztól egy kövér tyúkot huzott félre, melyet színéről és jó illatáról itelve, már tökélyesen sültnek tarthatott az ember.

Dutret hallá a derék szolgálónak panaszolódását. Habár ennek kissé durezás külseje volt is, mindazáltal arca tökéletes becsületességet fejezett ki, melyet soha sem láthat az ember tetzés nélkül. Dutret esigatni akarta és azt hitte, erre a legjobb eszköz, ha a szép baromfiát kideséri. Azt mondá tehát, hogy a pecsenyéről itelve, az egy királyi asztalnak sem válnék gyalázatára. — „Az igaz uram, ez szép baromfi; én nem akarom magamat dicsérni, de az egész vidéken nem könnyen találna hasonlót. Hát még a házi nyulaink! és galambjaink! Olly valamit csak megízlelni kell! S talán azt gondolja uram, hogy a plebános ur ezeken kap? Ezt kellene legalább természetesen gondolnia, — de épen nem! Ha azt mondom: egy szép tyúkom van, ezt megkészitem ma plebános urnak, akkor azt feleli nekem: „Ah! ez mind jó volna; de lásd Anna, nekem egy betegem van, ki csak könnyű étkeket ehetik: neked ezt hozzá kell vinned.“ Egyszer egy kácsát öltem, mely, elhiheti nekem, olly nagy volt, mint egy olasz kakas. Semmit sem sem szóltam, hanem egészen titokban akartam neki elkészíteni. Csak gondolja el! mit nem tesz a plebános ur; a konyhába lép és így szól: „Anna, épen az öreg Cordier atyustól jövök; már jobban van, de a szegénynek nincs semmi jó enivalója; gyermekei is szegényebbek, hogysem szalona- és káposztánál mást adhatnának ennie. Jó ételekkel kell őt erőhez hozni. Mid van?“ — Minthogy jól tudtam, mire fog kimenni a dolog, úgy álltam a tűzhely elébe, hogy sütő serpenyőmnek még csak nyelét sem láthatta. De az én szegény sült kácsám olly jó illatot bocsátott szét, hogy a plebános urnak észre kellett vennie; fölfedeztetett tehát szegény és a beteghez kellett vándorolnia. Ekkor én azt mondtam; ugyan plebános ur, hát már csak levegőből akar élni? Ő pedig ezt felelte: „valjon nem látok-e még itt levest és babot, mit annyira szeretek?“ Mindig, valahányszor csak kövérebb tyúkom, vagy más valamim van, mindjárt tud ő valami öreget, kinek arra szüksége van, hogy erőhez jöhessen, vagy pedig egy beteget, kinek már csak jó ételre van szüksége, hogy felgyógyulhasson. Jól tudom uram, miszerint igen jó és aldashozó, ha egy

plebános ad egynek másnak, és ha szereti a szegényeket; de maga számára semmi jót meg nem tartani, mégsem okosság! Már húsz esztendeje, hogy itt vagyok, s már olly sokszor beszéltem az ellen: Plebános uram, egészségtelen annyi babot, burgonyát és sajtot enni. Plebános uram, ha ön az ó-borból innék, melly a pinczében üvegekben áll, az erősíténé gyomrát. Ha így beszél hozzám, akkor azt feleli, hogy az ő egészsége még mindig elég jó, és mint 70 éves ifju legény igen meg van elégedve egészségével! Mindig tud valami tréfát mondani, és mégis csak azt teszi, a mi neki tetszik.“

„Ah uram, mond az öreg Anna, mialatt majd panaszos, majd féligmormogó lett hangja, ha ön tudná, millyen ember ez! és veres kötényének szegletével törülgeté szeméit. Nem elég róla hallani, a mit mondanak, hanem látni kell, mint én látom, mióta csak nála vagyok, uram, de egy napja sem volt nyugvásra; s még úgy hiszem, hogy rosszabbul fog menni mindig, a mint csak öregszik. Minden nap már 5 órákor kel föl télen úgy mint nyáron; soha be nem fűtet: alig végezte el imádságát, már kiáltanak: plebános uram, ide jöjjön, most meg amoda! Majd beteg kívánja, majd valami dolgot kell elintéznie, majd törvénykezés; mert ezek az emberek még ujjakat sem akarják mozdítani, a nélkül, hogy azt előbb plebános uroknak tudtára ne adták volna. Ha levelet kell íratniok, vagy folyamodványt készíteni, nem tudnak máshová menni, hanem ide. Már több esztendeje, hogy az iskolamester egyszer keserűen elkezdett panaszkodni, miszerint minden mellék jövedelmét elvesztette, mióta a plebános ur kezeli ezeket. S mit tett most a jó ember?”

„Mennyit hozott ez be neked barátom? kérdezé az iskolamestert. „Körülbelül 40 frankot *) évenként.“ — No jól van! minden esztendőben január elsején 40 frankot fogsz kapni; de ne neheztelj azért e jó emberekre, ha helyetted hozám jönnek.“

„Legyen valaki beteg, akkor nem mennek először az orvoshoz, hanem a plebános urhoz. Egy keveset az orvoslást is tanulta, a mint látszik, mielőtt pap lett volna. Ha veszélyesnek látja, mondja, hogy hívjak el az orvost, ha pedig kisebb a baj, úgy maga rendelkezik, az az megparanesolja, hogy jó hust egyenek és bort igyanak, mi többbe nem kerül, mint azon fáradságba, hogy ide jöjjenek. De azért nem kell azt gondolni, hogy ő az orvossal nem él barátságban.

*) Ez a mi pénzünkben 15 fr. 20 kr. p. teszen.

Annak nagy mesternek kellene lenni, ki e kétöt összeveszteni tudná! Csak a sátán nem szeretheti a plebános urat. A plebános ur megfizeti az orvost, hogy minden beteghez eljárjon a faluban. Ehhez még gyógyszeráros is, az az, mindenféle gyógyszert összevásárol a városban, és az orvos rendelete szerint kiosztja pénz nélkül. Ah, én biztosítom önt, hogy a plebánia gyógyszerai igen jók, és az emberek mindjárt felgyógyulnak tőle! De a köznapi munkája mi még a vasárnapihoz; ekkor kell csak őt látni. Azt hinni az ember, hogy e szent férfiúnak vasból kell lennie. Ha plebániájához csak ez az egy falu tartoznék, akkor még csak hagygyán lenne a dolog; de ezen fölül még két más fiók-egyháza van. Az egyik egy félmértöldnyi távolságban van, hol mindent ő maga tesz, mint itthon: a nagymisét, prédikációt, déleesti isteni szolgálatot! és ha már mindennek vége van, akkor jó haza, hogy a katekizmust magyarázhassa. Ah! plebános uram! mondám neki egyszer, a mint egy kiállhatatlan meleg napon agyonizzadva láttam visszatérni, nem jöhetnének azok az emberek a mi templomunkba a déleesti isteni szolgálatra a helyett, hogy önt döntik a sirba? De ő így felelt nekem: „Hat nem tudod Anna, hogy ezen szegény emberek nyugodtabbak, ha az isteni szolgálat az ő templomjukban tartatik? és nem látod, hogy templomunk igen szűk? hol lenne mindegyiknek helye? Ekkor majd nem is jönnének veesernyére, hanem a koresmába mennének. . . Nem, nem, a meddig csak egyik lábamat a másik elébe rakhatom, addig mindent úgy fogok ott tenni, mint itt; ők csak úgy az én jó gyermekeim, mint ti.“ Ez még nem minden! Van még a plebános urnak egy harmadik faluja is, melly egy mérföldnyi távolságra van, hol minden héten egyszer miséznie és katekizmust kell magyaráznia. — Valóban mondhatom, miszerint télben sokszor imádkozom, hogy e távol szögletben ne legyen sok beteg, mikor havaz, vagy jeges az ut. Gyakran láttam a jámbort, a legnagyobb zivatarban ide s tova futkározni, annyira, hogy remegve kellett féltennem őt. Valóban kénytelen hinni az ember, hogy őrangyala vezérli, mert még soha semmi baja nem esett. Holnap vasárnap van, majd megláthatja uram, mennyire telve lesz a templom. Még a gyermekek nyikorgását is fogja hallani, minthogy még a szopósakat is magokkal hozzák a templomba; mert a plebános ur azt mondta, hogy azért az Isten nem haragszik, ha egy kissé hallja is eseresegni őket. Csak azok maradnak honn, kik nem mehetnek. Még sok mást beszélhetnék ön-

nek, de nem vagyok a sok beszédhez szokva. Helységünk birájával kellene csak beszélnie; az tud mindent. Szóljon csak Marin gazdával."

"Ah! hiszen ez azon öreg, ki a falu végén levő majorságban lakik; már láttam őt", szölt Dutret.

"Igen uram, keresse csak meg holnap a sz. mise után, ha kedve van a plebános urról sok szépet és jót hallani. De most már esitt! jó a plebános ur. Ő soha sem haragos; de ha fecsegésemet hallja, mint szokta mondani, midőn róla beszéltek, akkor megneheztel."

Charles sugárzó arccal lépett be; betege egészen jól érzé magát. Csak egy üveg ó bor lesz neki holnapra szükséges, és semmi más, úgy véle a jó lelkész.

A vacsoránál a plebános ur és vendége vig volt és jó étvágygyal ettek. Azon kérdésre, ha valjon e szép saláta saját kertjéből van-e, azt indítványozta a plebános, hogy, ha tetszik, majd a kávé elköltése után a kertbe sétálhatnak. "Nem olly nagy a hely ugyan, hogy itt sétálni lehetne, de azért szeretem gyümölcsfáimat, veteményeimet és virágaimat, s minthogy magam keréskedem benne, örömet fog csinálni, ha ültetvényeim fölött kimondja véleményét. Hogy el ne felejtsem, mondja csak meg az én kedves Edmundoznak, hogy néhány szép tulipánnal igen nagy örömet szerezhetne öreg nagybátyjának."

A jó lelkész megmutatá az utazónak az ő borsóját, salátáját, szép cseresznye- s barackfáit, és igen örvendett, hogy Dutret tetszést talált kis dinnye- és különféle színű székfü-ágyain. "E kis rózsáslugast én plántáltam, mondá, midőn 30 év előtt idejöttem; mondja csak el unokámnak, milly sűrű és bokros. Ennek árnyékában végzem el többnyire breviariomomat, ha szép az idő, és itt gondoltam már sokszor az én kedves Edmundozra."

"A kert és a házaeska is igen jó rendben tartatik, viszonzá Dutret, sajátja ez plebános urnak?" — "Igen, én szereztem ezt 12 év előtt, és köszönöm a jó Istennek, hogy nekem eszközöket adott, miszerint községemnek egy jó karba helyezett plebániához hagyhatok magam után. A jó embereknek egygyel kevesebb terhök van, és én reméliek, hogy utódomnak fog tetszeni. Jelenleg egy iskola építésével foglalkozunk, hogy a régi, mar bedüléssel fenyegető teremtet pótolhassuk. Reméliek, hogy még ez évben be lesz végezve az építés. Az új iskola tágas és egészséges lesz, egy fiu és egy leány osztállyal. A tanítónő jeles; ha új helyünk készen lesz, egy

gyermek sem marad tétlen és hanyag, hanem minden kívánságunk szerint fog menni."

"Plebános ur, ön valóban az isteni gondviselést képviseli e faluban." — "Ne beszéljen így barátom, felelt a tiszteletre méltó lelkész. Naponként bocsánatért kérem az Istent, hogy e derék faluért olly keveset teszek. Isten irgalma nagy, és meg fog bocsátani, ha mindazt meg nem tehettem, mit talán más nálamnál nagyobb tevékenységgel tehetett volna meg. De a mi hiveim iránti szeretetemet illeti, ebben semmi sem hiányzik. Akármellyikért odaadnám életemet! . . . Mintegy harmincz éve, hogy itt vagyok, az öregeknek szeméit én zártam be; a hány fiatalabb van e három faluban, azt mind én kereszteltem. Mindegyiket névről is ismerem: ők mindnyájan gyermekeim. Mindig azon gondolkodom, hogy miként örizhetném meg a korbéli erkölcsi megromlástól azon nyáját, melyet az isteni gondviselésnek tetszett reám bízni. Egyedül ez egy dollog foglal el és teszi félelmissé halálot; különben pedig a pap előtt semmi rettenetes nincs a halálban, ha fáradságainak és áldozatainak jutalmául a mennyei jutalmat várhatja, és Isten fölségét az ő gyönyörűségében láthatja. Mindazáltal mégis már sokszor könnyeztem azon gondolatra, hogy gyermekeimet már nem sokára el kell hagynom! . . ."

Másnap vasárnap volt, a nyugalom napja, melly az erők föntartására, szintugy mint az emberek boldogítására elkerülhetlenül szükséges. Az ember nem arra teremtett, hogy szeméit szüntelenül a földre szegezze, szakadatlanul a földhöz tapadva, mint a barom. Szükséges, hogy időről időre munkáját félbeszakaszassa, gondolatait Istenhez emelje és megemlékezzék, miszerint munkára született ugyan, mindazáltal annak nem rabszolgája; s hogy a munkalkodás rá nézve csak eszköz, melly által szükségéit kielégíteni és üdvösségét keresnie kell, de semmi esetre nem czélja életének. A mint a Teremtő parancsa által a hetedik napot nyugalomul rendelte, úgy e nyugalom szükségét egyszerűsmind az emberi természetbe öntötte. Meg nem vonhatja magától az ember e nyugalom a nélkül, hogy ez által mind testileg, mind lelkileg ne szenvedne. Lehet-e szomorubb látvány, mint olly vidékeket szemlélni, hol a munkás szünteleni dologra kárhoztatva, mint valami gép, még nyugodt nappal sem bír, mellyen homlokáról veritékét letörölhetné, s vallási kötelességeinek néhány pillanatot szentelhetne, az élet becsét családi körben érezhetné, s némi szorakozást és tiszteséges gyönyört élvezhetne? — Minthogy a

kipihenés és szórakozás szükségét elnyomni nem lehet, a gyárbeli munkások az egyhéti nehéz munka után neki adják magokat az ártalmas és tilos gyönyöröknek. Ha a gazdák nem akarnak engedni a munkásnak egy nyugalmas napot, ez által még nincs akadályozva, hogy néhány órát unalmas, egyhangu élete érzetének elkábitására ne fordítson; ezek aztán a féktelenség és részegeskedés órái, melyek őt megdöntik, elbutítják és lealacsonyítják.

(Folytatása köv.)

A katolikus ember, és a katolikus papság.

Ha létezik valaki, úgy bizonyosan az igazi katolikus az, ki az Urnak a számára rendelt állapotért folytonos hálával tartozik. Mert minden, mi környezi, mivel bír, mit még ezental várhat, és azon indokok, melyeknél fogva mindezt biztosan reménylheti, azt bizonyítják, hogy nincs lény, mely az ő fenségéhez hasonlítható volna. A katolikus Istentől ered, nemcsak mivel Attól teremtetett, hanem egyszersmind mivel a kereszttség vize által újjászületett; a katolikus ez által belép az igazság és malaszt országába, és ezáltal megnyeri a lehetőséget, minden cselekedeteit megörökíteni. Hisz ez idő óta krajczárját a tulvilágba küldheti, és az élet keresztjeit örökös gyümölcsfákká változtathatja, melyek jó gyümölcsöt teremnek és őt örökre megvidítandják. A katolikus bír Istennel, és Istenben mindennel, többel, ő sokkal többel, mint mennyit szíve kívánhat; oly közel van hozzá Istenre, mint egy néphez sem a földkerekségen. Ha megfontolja, hogy még mit várhat, bizonyosan azt találandja, hogy nincs földi remény, mely az ő várakozásának tárgyához hasonlítható volna. Mindazáltal a katolikus legnagyobb vigasza és öröme a katolikus papság, mi azonban jelenleg igen kevésbé vétetik figyelembe, mivel sokan azon szánandó balítéletben élnek, hogy a katolikus papság nem olly fontos tárgy, mely a komoly figyelemre szükséges időt megérdemelné. Már pedig bizonyny az egész világon semmi sem fenségesebb a katolikus papságnál, habár azt nem is a hit szempontjából, hanem egészen természetesen tekintjük is. A legegyszerűbb pap is atya, kezébe teszi le az Ur az atya és anya boldogságát s fájdalomát, még mielőtt ezek atyává és anyává lennének, s már előre ébreszti és szabályozza oktatás által az atyai szívet és az anyai szeretetet; utóbb általveszi a gyermeket, s a sz. kereszttség által bevezeti nyájába, a keresztény szülőkhöz, azután őrzi azt atyai hűséggel és anyai szeretettel, és mindezt Istenért, valamint Isten szolgája gyanánt szólítja őt is meg minden hívő, midőn pater, vagyis atyának nevezi. A katolikus pap és egyedül csak ő békíti ki az Urral a töredelmes bűnöst, s parancsol a törődött bűnös lelkiismerete viharának azon isteni hatalomszavak által: Ego te absolvo (én téged feloldozlak s vétkeid meg vannak bocsátva) és csak egyedül az ő keze által veheti magához a hívő Urát és Istenét igazán, valósággal s mivoltilag, és csak ő mondhatja el valósággal: „A mi Urunk Jézus Krisztus teste őrizze lelkedet az

örök életre“ és az ember Krisztus igazi testét s vérét veszi magához.

Egyedül a katolikus pap van az isteni gondviselés által arra rendelve: a boldogtalanok és sinlődők inség és siralomlakaiba életet, reményt s önmegadást vinni, midőn úgy lép be mint egy követ, kinek már külseje is mutatja, hogy nem e világ küldöttje, hogy nem pusztá emberi gyógyintézetnek, hanem azon Urnak megbízásából jön, ki rendelkezik az élet és halál fölött, s kinek ítélőszéke elé s országába napról napra siet a földi orvos betegével együtt. Már külső megjelenése is azt kiáltja a könnyelmű hitetlennek: van Isten! és az erkölcstelen naplopótól azon vallomást sajtolja ki, hogy esztelen az, ki azon időt, melyet csak Isten kegyelméből bír, olly gondatlanul eltékozolja, és hogy csak egyedül ő neki nem lézen boldog jövődjője; de igen lesz egy magát örökké megboszulandó multja. A katolikus pap pusztá megjelenése által szemére lobbantja a hitetlennek makacs tagadását, emlékezteti a nem katolikust tévedésére, a hűtlen katolikust az ítélre, és a pokolnak minden követőivel szüntelen hirdeti: hogy még nincs vége a küzdésnek, az igazság még nincs legyőzve, s a hazudság nincs még általános elfogadva, hogy a sötétség fejedelme még mindedig sem jutott békés uralomhoz s nem is lehet reménye valaha ahhoz juthatni! Ebből magyarázható az is, mért van a katolikus papságnak annyi ellensége, és miért rágalmaztatik, üldöztetik, ostromoltatik a katolikus papság annál nagyobb gonoszsággal, és rettentőbben, mennél hatalmasban erőködik a pokol fujtatjával. Mert akkor azon eset áll be, melyet az Üdvözítő az első katolikus papoknak, az apostoloknak megjövendölt, mondván: „Vádolni fognak titeket tanácsgyűléseikben, és zsinagógáikban megostoroznak titeket, helytartók és királyok elé vitettek én érettem, bizonyúságot nekik és a pogányoknak. — Elárulja pedig a testvér testvérét és lát atyját, s a gyermekek szüloök ellen támadnak s halállal illetik őket, és gyűlöletesek lesztek mindenkéül az én nevemért.“ — Ezt azért cselekszik Istennek ellenségei, mivel ismerik azon győzhetlen erőt, mivel az Ur papságát ellátta, s mivel tudják, hogy ha ez egyszer legyőzötték, övék volna az egész világ.

De épen ezen elkerülhetetlen véres harc, melyet vívnia kell az összes katolikus papságnak s minden papnak egyenkint, ki hivatását bár csak részben is ismeri, folytonos imára hí fel a papságért minden katolikust, különösen pedig akkor, midőn a fiatal férfiak papokká szenteltetnek, mi főkép most Juliusban szokott történni. Mert e hónapban egyedül Magyarországnban vagy 100 katolikus pap szenteltetik fel a püspöki kéz rátevése által, és lép be az Ur szőllejében dolgozók, Istenért és a lelkek üdvösségeért harcolók sorába. Mert nem annyira az egyes papok, mint inkább minden katolikus ügye forog fen. A papoknak ugyanis mindenki lelkéért, a kereszt és az ez által szerzett érdemek ügyében kell harcolniok. Mit aranyzáju sz. János irt a hívőknek felszentelése után, az bizonyosan őszinte kívánata mindenkinek, ki hallotta valaha a püspök e szavait: „Legkedvesebb fiaim, jól fontoljátok meg, milly szentséget vettetek fel és milly teher tétetett vállatokra“ (e szavakat intézi a püspök a papszentelésekor a felszenteltekhez). És mit kért a hiteljes pap, aranyzáju sz. János a papság nagy terhének ösmeretében? E következőt: „Ha engemet is, így irt, imátokra érdemesnek tartotok, kérjeteek számomra Istentől erőt és növekedést. Már előbb is, midőn még magamnak éltem, és semmi lelkidolga sem voltam bekeverve,

szüksé
most e
ségem
sam vi
tomait
tem, h
a legn
kik Ur
által b

Chin
missio
10-ér
rottam
kísede
dig m
ön jól
látta
is, mi
külön
követ
jártan
szólh
mány
mány
hány
mény
piutá
pogán
is egy
zon r
gyón
a nyu
ellen
mene
mind

melly
egyél
de eg
ide h
jukat
ezen
kat v
más
helys
tetsz
óri p
vinn
a hu
dede
öket
na.
keke
szap

pog
ki a
Nér
tett

szükségem volt óltalomra és segedelemre, miután azonban most elővonattam, sok kézre, ezer közbenjáróra van szükségem, hogy az Urnak reám bizott zálogát épen adhaszam vissza azon a napon, mellyen azoktól, kikre talentomait bízta, számot fog kérni. Könyöröjtek tehát érettem, hogy ne tartozzam valaha azokhoz, kik megkötözve a legnagyobb setétségbe fognak vittetni, hanem azokhoz, kik Urunk Jézus Krisztus kegyelme és emberszeretete által bocsánatot nyerendnek."

Szent gyermekségi ügy.

Lalanne apostoli missionariusnak levele, mellyet China Canton városából Voisin apátnak, a külföldi missiók párisi intézete igazgatójának írt. Canton, mart. 10-én 1852. „Igen tisztelt igazgató ur! Már régóta ohajtottam önnek valamit írni a Canton tartománybeli chinai kisdedek sorsáról, de eddig nem mertem, minthogy eddig még magam sem voltam tisztában a dologgal. A mint ön jól tudja, a ki China egyik tartományát látta, nem látta még mind. Itt, még az egymáshoz közellévő tájakon is, minden anyyra változó s elütő, hogy a ki valamely különös tárgyat általánosítani akarna, bizonyosan hibát követne el. De most, miután ez egész vidéket összevisszajártam s mindenütt jól körültekintettem, most bátran szólhatok önnek azon sorsáról, mellyet a Canton tartománybeli chinai kisdedeiknek készítenek. — A tartományok némely főbb városaiban a mostani kormány néhány menedékházat építtetett azon szegény kis teremtmények számára, kiket saját szüleik elhagyni akarnak, miután nekik lételt adtak. Ezen menedékházakban minden pogányul megy; s milly magasabb indok ösztönözhetne is egy pogányt, miszerint egy idegen gyermekre mindazon nagy gyengéd gondot fordítsa, mellyeket annak gyöngesége születése első napjaiban megkíván? A chinai a nyugalmat minden fölött szereti; nála a lélek semmi; ellenben meggazdagulni, minden. Ekkint tehát az ezen menedékházakba hozott kisdedek a nyomor valódi fiai, s mind vagy mind elhalnak.

Némely kisebb városokban van egy különös ház, melly menedékkül szolgál a helybeli szegényeknek, kiknek egyébkint nem volna helyük, hová fejüket lehajthatnák; de egyszersmind a kített szegény kisdedeknek is. Ezek ide hozatván, csak hamar megis halnak, mert itten gondjukat senki sem viseli. A helybeli szegények tehát, hogy ezen holttetemek nekik alkalmatlanok ne legyenek, azokat vagy a folyóba dobják, vagy valamely lyukba. Sok más helyütt pedig a kisdedeket az utak széleire, vagy a helység pagodájába (templomába) teszik, hogy a kinek tetszik, vigye el. Azonban a pagodákba letetteket, rendőri paranas szerint, a szülőknek minden este el kell vinni, míg csak valaki el nem vállalja, vagy míg a szülők a hurcolást meg nem unják. Ha a szülők restelik a kisdedet az említett helyekre vinni, ezérfeleképen megölik őket, melly gyilkolás neveit előszámlálni, gyötrelm volna. Általában csak azt mondom, hogy itt az illy gyermekeket rendszeren a vízbe fojtják, vagy pedig mint a ganaj szaporítására alkalmas tárgyat a ganajdombba ássák el.

„Ime, fogja ön nekem mondani, mi nem történik a pogányok között! De tekintse csak, mit nem gondoltak ki a chinai törvényhozók, ezen emberszerető (!) kormány. Némely városban a mandarinok négy magas falat emeltek s erre egy kis tetőt. Az egyik falban, mintegy

embrenyi magasságra egy körülbelül 2 négyszög lánnyilyuk vagyon. Nem tudom, látott-e ön valaha illy menedékházat. Ide hordatnak éjjel s nappal a kis gyermekek. A kevésbé kegyetlen hordások kötelen eresztik be a lyukon át a gyermeket, mások ellenben nyakrafőre bedobják, mint egy csomag szennyes ruhát szoktunk. Midőn ez élő sír tele van, a mandarin legényei által fölggyújtatja ezen holttetem-halmot, mire minden hamuvá ég. Így hal meg évenként ezer s ezer gyermek; testük néhány percz alatt semmivé lesz. S lelkük? Oh, hol van az! — Milly borzalom fogja el az embert, midőn illy helyhez közeledik. Bizonyos távolságról az ember csak cles kiáltásokat hall, mellyeket megkülönböztetni még nem lehet; közelebb jövén, ki lehet venni a kisdedeknek kebellázító jajjait; ha ön még közelebb jön, ollynemű zugást fog hallani, mintha egy méhkas mellett állana. Miért is ezen házak tájai, noha a városok közepén, kevés ember által látogattnak; még azok is, kik egyébként elég kegyetlenek a gyermekeket így kivetni, nem bírnak bátorsággal, e rémházat megtekinteni. S én, midőn egy illy élő sír mellett elmentem, a fájdalomtól széttépett kebellemmel, nem mertem két lépéssel tovább menni, s ezen gyenge szerencsétlen áldozatokra egy futó pillanatot vetni. Ide szerettem volna én különösen néhány keresztelőt állítani, a kisdedek lelkének megmentésére, de minden iparkodásom sikertelen volt, olly nagyok az akadályok, mellyekkel találkozunk, midőn jót akarunk tenni. A mandarinok mindenkép ártani akarnak nekünk, Frankon pártfogása pedig jelenleg Chinában mitsem nyom. Továbbá, ha Canton tartományban üldözés támadna az egyház ellen, szinte bizonyos, hogy másutt is ugyanaz történnék, mert Canton ad irányt a többi tartomány kormányzóinak, a keresztények iránti maguktartására nézve. Miért is a legnagyobb ovatossággal kell eljárunk még a jónak eszközlésében is, nehogy zivatart zudítsunk mindnyájunk fejére.

Ime igen tisztelt igazgató ur! illyen az erkölcsi állapot Canton tartományban, melly, mint mondatuk, legromlottabb China minden tartományai között. Europa gyermekei, tekintsetek tehát chinai kis testvéreitekre, éjjel és nappal felétek emelik ök kis karjaikat, hozzátok folyamodnak ök, töletek várnak segítséget!"

Különfélék.

Társulati új tagok: A szegszárdi kerületből: Nt. Hermann Lőrincz, závodi plebános. Nt. Kovács György, zombai plebános. Nt. Gruber György, závodi káplán. Multkor hirdetett t. cz. Darázs Páter, hitességjegyző ur a pécsi kerületben, rosszul volt közölve Darázs név alatt.

A kassai püsp. megyében: Nt. Tarnóczy János, enesi pleb. Nt. Stumpf Antal, felső-vadászi pleb. E napokban megjelent Pázmán Péter imádságos könyve. Kiadta javítva és egy toldalékkal bővítvé Fogarassy Mihály. Nagy 12 rét. 626 l., 3 aczélmetszetű képpel; 2-ik kiadás; ára 48 kr. füzve 50 kr. bőrbbe kötve 1 fr.; velinen, aranyos szegélyvel, tokban 1 fr. 50 kr. pp. A nagy Pázmány imádságos könyvének mélt. Fogarassy Mihály püspök ur által szerkesztett első kiadása olly keletnek örvendett, hogy a jó s olcsó könyvkiadó társulat azt másodizben kiadni szükségesnek találta, hogy e régi, de velős, a keresztény hitélet meg-

szilárdulását elősegítő, s a valódi keresztény jámborságot melegen ápoló imakönyv árucikkei között ne hiányozzék. Nem egészen két év alatt 5000 példány kelt el ez imakönyvből, mi napjainkban szép bizonyossága az emelkedő vallásosságnak. A jelen kiadás ugyanennyi példányt hoz forgásba, s mi reménylünk, hogy ez is olly hamar a hívek kezébe átmenend. Igyekezett a társulat azt az előbbinél csinosabban, új imádságok és énekekkel bővítve s három szép aczélmetszetű szent képpel felékesítve, kiállítani, s lehetőleg hibátlanul átadni a közönségnek. Figyelemre méltó szinte, hogy a társulat a kötést azon jutányos áron adja, mellybe ez neki csak azért jut, minthogy e könyveket tömegesen kötetli. Engedje az Isten, mondja a mélt. szerkesztő ur ur előszavában a 2-dik kiadáshoz, hogy iparkodásunk sokaknak lelki épületére váljék s az igaz kath. vallásosság ezen imakönyv által is a magyar hívek között is sikeresen előmozdíttassék!

A katolikus hitélet emelése egyik legfőbb eszközének, a népmiesséknak minden barátja örömmel fogja hallani, hogy a jövő iskolai szünnapok ideje alatt Esztergom főmegyében több helyütt népmiesséknak tartatni hazánk apostoli lelkü bibornok-primásának főpásztori gondoskodásából. Pozsonyban a t. jézus-társaságbeli atyák által, Vadkerten, N. Födémesen s a pesti foglyok számára pedig a sz. Ferenczieknek Sz. Máriáról nevezett tartománybeli atyák által, melly tartománybeli atyákat illeti a dícsőség, hogy megemlékezvén alapító sz. atyjuknak, asissi sz. Ferencznek a nép iránti szeretetéről, népmiesséknak tartására bibornok ő eminenciájának szolgálatukat felajánlották. Az Isten áldása s malasztja kísérje minden lépteiken a jámbor atyákat, kik a kor szükségét és kívánatát megértvén, önfeláldozó készséggel sietnek az őket hívó főpásztori szózatnak engedelmeskedni. Isten az alázatosoknak malasztot ad!

Bucsan szky Alajos könyvnyomdász könyvkiadó intézetében Pesten, uriteza, Jankovicsféle szöglet ház áruboltjában kapható, valamint minden magyar- s erdélyországi hiteles könyvkereskedők és könyvkötőknél megszerezhető: Az első magyar képes Ó- és Újszövetségi Szentírás, 210 képpel, ker. katolikusok számára. Ára 8 p. forintról, e hónaptól kezdve egész az augusztusi vásár végeig 4 p. forintra szállítottott, melly vásár után megint az előbbi ár lépénd életbe.

Ugyanott szinte megszerezhető e most újonnan megjelent szent olvasmányok: „Leccék és Evangéliumok, mellyeket a kath. anyaszentegyház ünnep- és vasárnapokon olvastat; predikáció előtti s utáni énekekkel és imádságokkal kiadva. Boritékban, kemény kötéssel és aczélmetszetű képpel ára 30 kr. pp.

E napokban Besztercebányáról egy ott föllítandó leánynövelde ügyében a következő nyomtatott fölhívást kaptuk: A nőnemnek jó, az az benső vallásosságon, az ebből folyó igaz erkölcsiségen alapuló s a házi hivatás és a külső illem kívánatainak megfelelő nevelése, minden jól rendezett társulat egyik főbb szükségei közé tartozik. Csak ezen alapon nyugodhatik tartósan a házasság és a családi boldogság szintugy, mint a haza java. Miért is a mi főtiszt. püspökünknek és az aggodó besztercei kath. szüléknek ohaja abban egyesült, hogy minélelőbb

hozassék létre Beszterze s vidéke számára egy olly katolikus leánynövelde, melly a fent kitett követeléseknek eleget tegyen. Már miután egyes nőnevelőknél, minden jelességük mellett is, az idővel beálló személyváltozás által a jó nevelés folytonossága zavartatik, azon ohaj támadt: hogy az alapítandó intézet Istennek szentelt szüzekre bizassék, kiknek Beszterce több tekintetből alkalmas lakhelyül ajánlkozik. De az ekkint biztosítandó intézet tetemes anyagi erőt kíván, s világos, hogy ezt csak leginkább ugyan Beszterce kath. lakóinak keresztény buzgósága s más távollevő jóakaróink adakozása teremtheti elő. Miután tehát főt. püspökünk az országos politikai t. hatóságtól illy kegyes adományok nyilvános gyűjtésére felhatalmaztatott: alólirt bizottmány-nak jutott a megtisztelő megbízás: ő méltóságának és besztercei aggodó szüléknek nevében illy kegyes adományokat egybegyűjteni. A bizottmány tehát ez Istennek tetsző célú örvendetes öntudatában bizalmasan felkér minden emberbarátot, e jámbor s fontos vállalatnak szíves gyámolítására. A bizottmány reménységét leginkább a főtiszt papság keresztény buzgóságába helyezi, mellynek szava e jámbor vállalatnak bizonyosan kedvező fogadtatást fog szerezni. A t. közönség az ügy haladtáráll a maga idejében értesítettni fog. Kelt Besztercebányán, Husvétnapján 1853. A választmány nevében: Wachtler Kázmér, Besztercebánya polgármestere; Berlitz Ferencz, a besztercei papnövelde lelkiatyja; Puschnmann Ignác, városi tanácsos. — Miután e lapok szerkesztőségénél is letétt egy gyűjtő-ív, a föntkitett jámbor ezéla kegyes adományokat az elfogad.

A „Religio“ a kath. hitélet örvendetes emelkedésének következő szép bizonyosságát közli: „Bizonyos pesti polgár, kinek nevét, nem bírván egyenes beleegyezését, még most elhallgatjuk, gyermekeinek kérésére, kik közül a fiú a jezsuitarend, a leány pedig a pesti angol kisasszonyok közé kíván felvétetni, a jezuita-szerzetnek 10,000 fr. pengőt, ugyan annyit az angol kisasszonyok pesti intézetének irt által, örvendvén az Urban, hogy gyermekei boldogságának megállapításához, istenes kívánságukat teljesítve, ezen áldozattal járulhatott. Ugyan azon tisztelt polgár pesti emeletes házáat 300 p. forintnyi csekély díj mellett, a behozandó iskola-nének számára átengedni sziveskedett.“

Csőd tanítói állomásra. Győr megye Tét-i járási Gyarmati magyar és német ajku községben a tanítói hivatal megürülvén, e hivatalnak betöltésére csőd hirdettetik. Az erre pályázni kívánók folyamodványaikat kellő okleveleikkel ellátva, f. 1853. évi július 17-ig bezárólag (minthogy 18-án a candidatio fog felterjesztetni), a gyarmati katolikus lelkész urhoz beadják.

Kelt Gyarmaton, jun. 25-én 1853.

Kegyes adományok. A sz. gyermekesség társulatának: a társulat tagjaitól s jótéveitől a marczi plebániából (Somogyból) 27 fr. 6 kr. pp. Győr Sz. Mártonból B. J. 1 fr. 30 kr. Mell Lajos 6 kr. Koczman József 6 kr. Nt. Kerekes Márton, vásáros dombó pleb. 1 fr. pp.

Kiadja „a jó és olcsó könyvkiadó társulat,“ szerkesztő BLÜMELHUBER FERENCZ.

Pesten 1853. Nyomatja LUKACS LÁSZLÓ, országot 6. sz.